

Sygn. akt III AUz 180/22

## POSTANOWIENIE

Dnia 26 stycznia 2023 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	Sędzia Gabriela Horodnicka-Stelmaszczuk (spr.)
-----------------	--

po rozpoznaniu w dniu 26 stycznia 2023 r. na posiedzeniu niejawnym

sprawy Z. C. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

na bezczynność organu rentowego

na skutek zażalenia ubezpieczonego

na postanowienie Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim

z dnia 17 listopada 2022 r., sygn. akt VI U 421/22

***postanawia:***

***oddalić zażalenie.***

		Gabriela Horodnicka-Stelmaszczuk
--	--	----------------------------------

Sygn. akt III AUz 180/22

## UZASADNIENIE

Z. C. (1) złożył 3 odwołania do Sądu. Wskazał, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. nie rozpoznał jego wniosku o rentę. Dołączył pismo pozwanego z 25.08.2022 r. wskazujące, iż sprawa o rentę zostanie niezwłocznie rozpoznana po zakończeniu postępowania wyjaśniającego prowadzonego przez pozwanego (k. 7 akt VI U 422/22). W pismach przedstawił szereg zarzutów do działań pozwanego.

Podczas rozprawy 17.11.2022 r. pełnomocnik ubezpieczonego wskazał, iż wadliwe postępowanie ZUS spowodowało, że odwołujący ma 14 miesięcy nieskładkowych. Wniosła o uznanie, że okres pobierania świadczenia rehabilitacyjnego jest okresem składkowym.

Organ rentowy wniósł o oddalenie skargi i umorzenie postępowania.

Postanowieniem z dnia 17 listopada 2022 roku Sąd Okręgowy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w G. przekazał wniosek o stwierdzenie podlegania ubezpieczeniom społecznym w okresie pobierania świadczenia

rehabilitacyjnego do rozpoznania Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w G. i umorzył postępowanie w sprawie.

**Sąd Okręgowy oparł swoje rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach faktycznych i rozważaniach prawnych:**

Z. C. (2) wniosek o rentę złożył 14.04.2022 r. Decyzją z dnia 26.09.2022 r. przyznano mu prawo do renty od zaprzestania pobierania świadczenia rehabilitacyjnego – od 7.06.2022r.

Sąd pierwszej instancji wskazał, iż zgodnie z art. 477<sup>9</sup> § 1 k.p.c. odwołania od decyzji organów rentowych lub orzeczeń wojewódzkich zespołów do spraw orzekania o niepełnosprawności wnosi się na piśmie do organu lub zespołu, który wydał decyzję lub orzeczenie, lub do protokołu sporządzonego przez ten organ lub zespół, w terminie miesiąca od dnia doręczenia decyzji lub orzeczenia. Zgodnie z § 4 tego artykułu jeżeli organ rentowy lub wojewódzki zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności nie wydał decyzji lub orzeczenia w terminie dwóch miesięcy od dnia zgłoszenia roszczenia w sposób przepisany, odwołanie można wnieść w każdym czasie po upływie tego terminu.

W ocenie Sądu meriti, ubezpieczony w swych pismach w istocie złożył skargi na bezczynność pozwanego w zakresie jego wniosku o rentę. Pozwany decyzją z dnia 26.09.2022 r. rozpoznał jego wniosek o rentę. Tym samym postępowanie w sprawie stało się bezprzedmiotowe i na podstawie art. 355 k.p.c. należało je umorzyć.

Sąd Okręgowy stwierdził również, że zgodnie z art. 477<sup>10</sup> § 2 k.p.c. jeżeli ubezpieczony zgłosił nowe żądanie, dotychczas nierozpoznane przez organ rentowy, sąd przyjmuje to żądanie do protokołu i przekazuje go do rozpoznania organowi rentowemu.

Ubezpieczony domagał się ustalenia, że podlegał ubezpieczeniom społecznym w okresie pobierania świadczenia rehabilitacyjnego. Wniosek ten, na podstawie art. 477<sup>10</sup> § 2 k.p.c. , przekazano pozwanemu do rozpoznania.

Z powyższym rozstrzygnięciem nie zgodził się ubezpieczony. W zażaleniu wskazał, iż wnosi o zbadanie przez biegłego sądowego, podtrzymał zarzuty wynikające z odwołania i wniósł o zastosowanie ustawy o odpowiedzialności urzędniczej. Stwierdził również, że ZUS pozbawił go ubezpieczenia za okres przebywania na świadczeniu rehabilitacyjnym.

W uzasadnieniu wskazał, iż wniosek o rentę został złożony 14.04.2022 r. W dniu 3.08.2022 r. wydane zostało orzeczenie ZUS NR (...) od którego się odwołał i przedstawił zastrzeżenia, które, zdaniem skarżącego, zostały zignorowane.

Ubezpieczony stwierdził, iż w dniu 16.08.2022 otrzymał telefon z żądaniem wpłaty pełnej składki na ZUS a następnie pismo z ZUS z dnia 25.08.2025 r. ZUS zataił te dokumenty ponieważ są niekorzystne dla ZUS

Skarżący wskazał również, że jest bardzo zawiedziony rozprawą w Sądzie Okręgowym w Gorzowie w dniu 17.11.2022 a szczególnie postawą sędziego. Zdaniem ubezpieczonego, Sąd ustalił kwalifikację sprawy, która nie uwzględnia istoty sprawy a Sędzia nie pozwolił na wypowiedź i zachowywał się jak strona a nie rozjemca. W dalszej części uzasadnienia ubezpieczony szczegółowo opisał zarzuty co do zachowania sędziego sprawozdawcy i wskazał, że jeżeli sprawa miałaby być dalej procedowana wnosi o zmianę sędziego a także o zastosowanie ustawy o odpowiedzialności urzędniczej w stosunku do osób, które przyczyniły się do błędu (orzecznik, pracownicy administracji, pracownica ze S., osoby sprawujące nadzór).

**Sąd Apelacyjny ustalił i zważył, co następuje:**

Z. C. (2) w dniu 14 kwietnia 2022 r. złożył wniosek o rentę wskazując w nim, że obecnie pobiera świadczenie rehabilitacyjne (str. 3 wniosku) a także, że odbył rehabilitację leczniczą w okresie od 17 marca 2022 r. do 9 kwietnia 2022 r. ( str. 4 wniosku). Na stronie piątej wskazał, iż po przyznaniu renty zamierza osiągać przychody w wysokości

nie powodującej zawieszenia lub zmniejszenia renty. Z dołączonych dokumentów wynikało, że ubezpieczony od dnia 1 czerwca 2010 r. prowadzi działalność gospodarczą.

W dniu 9 maja 2022 r. organ rentowy wystosował do ubezpieczonego pismo wzywające do przedłożenia dodatkowych dowodów – zaświadczenia OL-9. W dniu 12 maja 2022 r. ubezpieczony złożył zaświadczenie o stanie zdrowia OL-9. W dniu 7 lipca 2022 r. Lekarz Orzecznik ZUS wydał orzeczenie o częściowej niezdolności ubezpieczonego do pracy do 30 listopada 2022 r. (powstałej 12 grudnia 2020 r.) doręczone ubezpieczonemu w dniu 18 lipca 2022 r.

Orzeczeniem z dnia 3 sierpnia 2022 r. Komisja Lekarska ZUS podtrzymała decyzję Lekarza Orzecznika.

W dniu 17 sierpnia 2022 r. ubezpieczony wniósł o natychmiastowe rozpoznanie jego sprawy lub przekazanie sprawy do Sądu, (co nastąpiło 7 września 2022 r. - sprawa o sygn.. akt VI U 423/22), następnie w dniu 1 września 2022 r. wniósł kolejne pismo, w którym podtrzymał wniosek o skierowanie sprawy do sądu (sprawa o sygn. akt VI U 422/22).

Postanowieniem z dnia 2 września 2022 r. organ rentowy zawiesił postępowanie w sprawie przyznania renty w związku z wszczęciem postępowania wyjaśniającego z płatnikiem składek, które dotyczyło poświadczenia okresów podlegania ubezpieczeniom dla celów świadczeń emerytalno-rentowych (k. 11-14 akt rentowych).

W dniu 6 września 2022 r. (data wpływu do Sądu Okręgowego) ubezpieczony złożył pismo zatytułowane jako pozew przeciwko ZUS w G., jego pracownikom za popełnione błędy oraz działania na szkodę ubezpieczonego. Z treści tego pisma wynikało, że ubezpieczony nadal nie otrzymał decyzji o rencie (wytłuszczenie na str. 2. pisma) oraz, że jest nękany telefonami przez pracowników ZUS. Do pisma został dołączony wniosek z dnia 17 sierpnia 2022 r. o natychmiastowe rozwiązanie sprawy, (k. 3-6 akt sprawy VI U 421/22).

W dniu 7 września 2022 r organ rentowy przekazał dwa wcześniejsze odwołania, którym nadano sygnatury VI U 422/22 i VI U 423/22 i które zostały połączone ze sprawą VI U 421/22.

W dniu 26 września 2022 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydał postanowienie o podjęciu postępowania i wydał decyzję o przyznaniu renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od 7 czerwca 2022 r. tj. od zaprzestania pobierania świadczenia rehabilitacyjnego do dnia 30 listopada 2022 r.

W dniu 17 listopada 2022 r. odbyła się rozprawa przed Sądem Okręgowym w Gorzowie Wielkopolskim podczas której pełnomocnik ubezpieczonego złożył pismo procesowe z wnioskiem o zastosowanie ustawy z dnia 20 stycznia 2011 r. zwanej ustawą o odpowiedzialności urzędników ze względu na rażące błędy i niekompetencję w postępowaniu ZUS i jego pracowników. W trakcie rozprawy pełnomocnik ubezpieczonego podniosła również kwestie dotyczące podlegania ubezpieczeniom społecznym w trakcie pobierania świadczenia rehabilitacyjnego.

### ***Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:***

Zażalenie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Sąd Apelacyjny podzielił kwalifikację prawną sprawy dokonaną przez Sąd Okręgowy, gdyż wynikała ona nie tylko z treści pism kierowanych przez strony ale również z przebiegu całego postępowania przed organem rentowym i sądem powszechnym w tym z protokołu rozprawy. Zaznaczyć przy tym należy, że Sąd Apelacyjny po przesłuchaniu przebiegu rozprawy nie dopatrywał się uchybień Sądu Okręgowego w prowadzeniu sprawy zarzucanych przez ubezpieczonego reprezentowanego przez pełnomocnika.

Sąd Okręgowy dążył do ustalenia przedmiotu sprawy mając na względzie treść pism i wniosków, co było utrudnione z uwagi na liczne dygresje ze strony pełnomocnika ubezpieczonego i pojawienie się kwestii niebadanej dotychczas przez organ rentowy dotyczącej podlegania ubezpieczeniu społecznemu w trakcie pobierania świadczenia rehabilitacyjnego.

W związku z powyższymi ustaleniami wyjaśnić należy, że w wyniku wywiedzionego zażalenia kontroli podlega trafność zgodności z prawem zaskarżonego zażaleniem postanowienia, mocą którego umorzono postępowanie w

sprawie dotyczącej bezczynności organu wobec wydania przez ten organ decyzji a nowe wnioski niebędące dotychczas przedmiotem rozpoznania przekazano organowi rentowemu.

Stosownie do treści art. 355 k.p.c. sąd umorzy postępowanie, jeżeli powód ze skutkiem prawnym cofnął pozew, strony zawarły ugodę lub została zatwierdzona ugoda zawarta przed mediatorem albo z innych przyczyn wydanie wyroku stało się zbędne lub niedopuszczalne.

Niewydanie decyzji przez organ rentowy we właściwym terminie jest dla ubezpieczonego równoznaczne z decyzją odmowną. Kodeks nie ustanawia żadnego ograniczenia czasowego dla skargi na bezczynność organu, w związku z czym można ją wnieść w każdym czasie po upływie tego terminu. Postępowanie przed organem rentowym rozpoczęło się na skutek wniosku ubezpieczonego o prawo do renty. Do chwili wniesienia pisma wszczynającego niniejszą sprawę (VI U 421/22) decyzja w tym przedmiocie nie została wydana zatem Sąd Okręgowy procedował aż do uzyskania informacji o podjęciu decyzji przez organ rentowy. Z chwilą wydania decyzji postępowanie w niniejszej sprawie stało się zbędne albowiem przed ubezpieczonym otworzyła się droga do ewentualnego zaskarżenia decyzji rentowej, stąd też prawidłowo Sąd Okręgowy umorzył postępowanie. Sąd Najwyższy wyjaśnił, że skarga na bezczynność organu rentowego przysługuje jedynie w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych, nie może zatem dotyczyć sprawy, która nie podlega właściwości organu rentowego (wyrok SN z dnia 13 listopada 1998 r., II UKN 302/98, OSNAPiUS 1999, nr 24, poz. 800) a taką jest np. podnoszona przez ubezpieczonego kwestia odpowiedzialności urzędniczej.

Prawdopodobnie ubezpieczony miał na uwadze ustawę z dnia 20 stycznia 2011 r. o odpowiedzialności majątkowej funkcjonariuszy publicznych za rażące naruszenie prawa (Dz.U.2016.1169 t.j. z dnia 2016.08.03) jednakże z uwagi na zakres przedmiotowy i podmiotowy tej ustawy nie miała ona w tym przypadku zastosowania gdyż zgodnie z jej art. 1 ustawa określa zasady odpowiedzialności majątkowej funkcjonariuszy publicznych wobec Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych podmiotów ponoszących odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną przy wykonywaniu władzy publicznej, za działania lub zaniechania prowadzące do rażącego naruszenia prawa oraz zasady postępowania w przedmiocie takiej odpowiedzialności i to nie sąd ubezpieczeń społecznych rozstrzyga te kwestie.

Należy podkreślić, że w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych przed sądem wnioskodawca może żądać jedynie korekty stanowiska zajętego przez organ rentowy i wykazywać swoją rację, odnosząc się do przedmiotu sporu objętego zaskarżoną decyzją, natomiast nie może żądać czegoś, o czym organ rentowy nie decydował. Z tego względu odwołanie wnoszone od decyzji organu ubezpieczeń społecznych nie ma charakteru samodzielnego żądania, a jeżeli takie zostanie zgłoszone, sąd nie może go rozpoznać, lecz zobowiązany jest postąpić zgodnie z art. 477<sup>10</sup> § 2 k.p.c. co też w niniejszym przypadku Sąd Okręgowy prawidłowo uczynił w punkcie II zaskarżonego postanowienia odnośnie roszczenia o podleganie ubezpieczeniom społecznym.

W postępowaniu w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych niedopuszczalne jest merytoryczne rozpoznanie żądań, które wykraczają poza podstawę faktyczną zaskarżonej odwołaniem decyzji (wyrok SN z dnia 29 września 2000 r., II UKN 759/99, P.. 2002, nr 11–12, s. 199).

Wobec powyższego Sąd Apelacyjny ocenił, że zaskarżone postanowienie z dnia jest zgodne z prawem i na podstawie art. 385 k.p.c. w związku z art. 397 § 3 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

Gabriela Horodnicka-Stelmaszczuk